

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1691. usque ad annum 1701

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1781

VD18 13322648

§. 61. Declaratio Joannis Hennebeli circa Pontificis Constitutionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67627](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67627)

„voluntate, & studio erga Ecclesias Sæc. XVII.
 „fidei vestræ creditas diffidentes, sed A. C. 1694,
 „animi nostri affectum, & omnium Ec-
 „clesiarum sollicitudinem testificantes:
 „ut tandem, qui Pastor Pastorum est,
 „vigilasse nos in gregis nostri custo-
 „diam Divino suo iudicio comprobare
 „dignetur.„

Eadem die Pontifex literas dedit
 ad Facultatem Lovaniensem, quibus
 significabat, haud opus esse nova de-
 cisione doctrinæ de auxiliis gratiæ;
 sufficere enim, ut credantur ea, quæ
 per sacræ Sedis Constitutiones definita
 essent, postea hortabatur Facultatis
 Doctores, ut SS. Augustini & Thomæ
 doctrinam, cui se semper adhæsisse di-
 cunt, ulterius teneant, & formulæ
 subscribant.

§. LXI.

*Declaratio Joannis Hennebel circa
 Pontificis decretum.*

Hæc Pontificis declaratio, ejusque
 literæ summopere displicuerunt
 tam Hennebelo, quam ceteris Jansenii
 fautoribus tum Romæ existentibus;
 nullus enim dubitandi locus supererat,
 tam Pontificis decreto quam ejusdem
 literis formulam Alexandri VII. in ple-
 no suo vigore fuisse conservatam, om-
 nesque

Sæc. XVII. A. C. 1694. nesque, qui eidem subscribunt, quinque propositiones velut ex Jansenii libro extractas in sensu connaturali & obvio, quem verba præferunt, *sine omni distinctione, restrictione, aut explicatione* damnare teneantur: Eapropter Jansenistarum Deputati ad præcipuos suos fautores in Flandriam varias dederunt literas, quibus suum de adverso successu dolorem testabantur, in Romanam Curiam atque Inquisitionem acrius invehentes, eoquod Mechliniensis Archiepiscopi formula in Belgium inuenta, fuisset approbata, dum eidem sine exceptione, atque explicatione *in sensu obvio* etiam in Belgio subscribi præcipitur: Verum in præcipuis hujus factionis membris nec animositas, nec omnes fingendi, simulandi, mentiendique fontes adhuc erant exhausti: Præprimis Quesnellus Pontificis decretum nullatenus quæstionem facti tangere interpretabatur, nam, inquebat Belgicæ *Theologi bona fide ac mentis rectitudine agentes facile intellexerunt, quod sacra Sedes Bullas & formulam explicando, sufficienter declararit, se fidem circa Jansenii factum non exigere, sed juramentum & subscriptionem duntaxat super jus cadere:* Alii spargebant, rejectam esse Archiepi-

(*) Epist. die 6. Februarii Anno 1694.

episcopi additionem; potissimi ex con- Sæc. XVII.
 dicto victoriam & triumphum, ut igna- A. C. 1694.
 ros fallerent, canebant, jactitantes,
 Papam his verbis *in sensu obvio* non plus
 exigere, nisi ut subscriptio & damnatio
 fieret propositionum in sensu obvio,
 sine respectu ad sensum vel librum, ex
 quo eas fuisse extractas diceretur, ac
 insuper Papam haud obscure indicasse,
 quod Jansenio alius sensus a sua mente
 alienus fuerit attributus: sensus autem
 obvius seu connaturalis non esset sen-
 sus Jansenii, sed longe diversus, qui
 aliis præsesertur: audacter etiam suis
 adversariis insultabant, dicentes, quod
 Innocentius XII. suorum Prædecesso-
 rum Constitutiones revocaverit, & si
 quid in ejus decreto contra Jansenium
 dictum fuerit, id duntaxat *historice ac*
narrative factum sit. Quamvis Henne-
 belus eorum Deputatus suæ causæ
 mortiferum vulnus fuisse inflictum sat
 probe cognosceret, cum lupis tamen
 ullulandum ratus, ad eorum mentem
 mox promulgato Innocentii XII. de-
 creto Sacræ Congregationi sancti Officii
 sequentem obtulit libellum:

„Viso decreto, quod die 28. Ja-
 „nuarii 1694. conditum die 4. Februarii
 „sequentis emanavit, magnas agit gra-
 „tias Eminentis Vestris pro tantis la-
 „boribus in Formularii negotio susceptis,
 „pror-

Sæc. XVII. „prorsusque confidit, summa Eminen-
 A. C. 1694. „tiarum Vestrarum Sapientia ac Pru-
 „dencia viam modo stratam esse termi-
 „nandis diffidiis, quæ Christianam in
 „Belgio pacem tanto jam tempore la-
 „cerarunt. „

„Exprimere nequit Orator, Emi-
 „nentissimi Patres, quo animi sui sensu
 „ac gaudio acceperit, quod in præfato
 „Decreto statuerint Eminentiaæ Vestrae,
 „ne quis quamvis alium quinque proposi-
 „tionum sensum afferat, præter eum,
 „quem ipsa quinque propositionum ver-
 „ba per se exhibent, quia hoc principio
 „authoritate Sedis Apostolicæ jam sta-
 „bilito, in fumum abeunt difficultates
 „omnes, quibus hætenus Belgium mi-
 „sere agitatum fuit. „

„Non enim veretur Orator coram
 „Eminentissimis Vestris, & Orbe universo
 „confidentissime affirmare, e Belgii
 „Theologis, qui de Jansenismo ab ad-
 „versariis notantur, nullum prorsus esse,
 „qui quinque propositiones in eo sensu,
 „quem ipsa quinque propositionum ver-
 „ba per se exhibent, damnare de-
 „trechet. „

„Cum vero insuper tum ex Consti-
 „tutionibus Apostolicis, tum ex ipso
 „Eminentiarum Vestrarum Decreto ma-
 „nifestum sit, sedem Apostolicam sic Jan-
 „senii verba accepisse, sic ejus librum,
 „cui

„cui nomen *Augustinus*, intellexisse, Sæc. XVII.
 „ut censuerit in eo contineri sensum, A. C. 1694.
 „quem quinque propositionum verba
 „per se exhibent, quisquis damnat
 „quinque propositiones in sensu, quem
 „eorum verba per se exhibent, necesse
 „est, ut eas damnet in sensu ab auctore
 „intento, prout illum Sedes Apostolica
 „intellexit, prout in quinque propo-
 „sitionibus sensum, quem libro illi attri-
 „buebat, expressit, atque damnavit.
 „Juxta hanc expositionem, quæ
 „sane peregrina non est, plurimisque
 „exemplis confirmari potest, non hoc
 „a fidelibus exigitur, ut generaliter
 „damnent quemcunque sensum a Jan-
 „senio intentum, etiam illum, quem
 „neque in quinque propositionibus
 „juxta sensum obvium intellectus Sedes
 „Apostolica exprimit, nec fidelibus in
 „libro prohibito scrutari licet, sed hoc
 „unum ab eis exigitur, ut eum dam-
 „nent cum Clausula, quam Formula
 „ipsa satis exprimit, prout nempe Se-
 „des Apostolica illum intelligit, atque
 „damnat. Certissimum vero est, sedem
 „Apostolicam sic intelligere, & dam-
 „nare sensum illum, prout ipsa quinque
 „propositionum verba per se illum ex-
 „hibent.

„Postquam Sedes Apostolica suum
 „de privati Auctoris sensu judicium
 „pro-

Sæc. XVII. „protulit, optime nostis, Eminentissimi
A. C. 1694. „mi Patres, ex communibus, passim-

„que receptis Theologiæ principiis pe-
 „tendum esse, quid illi deferendum sit. „
 „Quod ad Oratorem attinet, suum
 „super eo sensum coram Eminentiss
 „Vestris non semel expressit, nuper
 „iterum in suis ad Epistolam Patris
 „Desirandt Annotationibus aperte pro-
 „fessus, eam Sedis Apostolicæ judicio
 „de sensu a privato quopiam auctore
 „intento observantiam, reverentiam-
 „que deberi, [quam in sua ad Clementem
 „nonum Relatione declaravit Catalau-
 „nensis Episcopus, sponondisse qua-
 „tuor illos alios celeberrimos Galliæ
 „Episcopos, quorum caussa sub eodem
 „Pontifice ad Apostolicam sedem [de-
 „lata fuit, quamque & non aliam de-
 „beri, tam ipse Catalaunensis cum il-
 „lis quatuor Episcopis, quam alii no-
 „vemdecim, quorum in eadem Rela-
 „tione fit mentio, unanimiter sen-
 „tiebant. „

„Sane si alias sustinuit Orator con-
 „fidenter, sensum illum Sedis Apосто-
 „licæ menti per omnia esse conformem,
 „hoc ipsum modo (sub humillima cor-
 „rectione) sustinet multo confidentius,
 „relecto libro manuscripto Cardinalis
 „Rospigliosi Eminentiss Vestris notif-
 „simo. „

„Si

„Siquidem ex illo constat, actam Sæc. XVII.
 „supra memoratam præfatis Oratoris A. C. 1694.
 „Annotationibus de verbo ad verbum
 „insertam, a Catalaunensi Episcopo &
 „Doctore Arnaldo subscriptam, non so-
 „lum Clementi Papæ IX. missam fuisse,
 „nec solum ab eo qualitercumque, &
 „suo tantum silentio dissimulatam, aut
 „probatam, sed insuper ex illius libri
 „Numero 163. constat, Clementem IX.
 „visa acta illa (cujus in ipsis literis de
 „Pontificis mandato scriptis sit expressa
 „mentio) declarasse, & e Secretaria
 „Status die 19. Januarii 1669. Aposto-
 „lico Nuntio scribi jussisse, quod qua-
 „tuor Episcopi sincere subscripsissent,
 „& Apostolicæ Sedî integre obedivif-
 „sent, ac satisfecissent. „

„Ita manifestum est, censuisse Cle-
 „mentem IX. quod sensus, quem For-
 „mulario tribuebant quatuor illi Epi-
 „scopi, Orthodoxus, legitimus, satis-
 „que obvius foret, & talem revera esse,
 „productis pluribus propositionibus vul-
 „gatissimis, in quibus eædem voces eo-
 „dem prorsus modo accipiuntur, ad
 „primum Eminentiarum Vestrarum nu-
 „tum probare paratus est Orator, at-
 „que ita certiores eas reddere, & a-
 „perte declarare, non tantum qua ve-
 „neratione earum Decretum, ample-
 „ctatur, & exosculetur, verum etiam
 „quo

Sæc. XVII. „quo Zelo tueri illud, ac propugnare
 A. C. 1694. „velit.,

„Declarat insuper sensum Formu-
 „larii supra expositum esse eum, juxta
 „quem Belgii Theologi jam pridem de
 „Jansenismo perperam accusati non
 „tantum Constitutionibus Innocentii X.
 „& Alexandri VII. sed etiam nuper
 „Eminentiarum Vestrarum Decreto ob-
 „sequi volentes, Formulario subscribere
 „parati sunt.,

„Denique declarat, præfatos Theo-
 „logos ex motivis iupra relatis, & aliis,
 „cum opus fuerit afferendis, semper,
 „ac constanter credituros, eum esse
 „Formularii sensum verum, legitimum
 „& obvium, nec tantum celeberrimo-
 „rum quorumcumque Theologorum
 „Doctrinæ, sed ipsius quoque Sedis
 „Apostolicæ menti per omnia confor-
 „mem, nisi ab ipso Apostolicæ Sedis
 „oraculo didicerint, se in hac exposi-
 „tione sua a veritate aberrare, aut
 „quidpiam in ea contineri, vel a mente
 „Sedis Apostolicæ, vel a reverentia ei
 „debita alienum.,

Verum falsam hanc *obvii sensus* in-
 terpretationem Innocentius XII. postea
 evertit, declarando, quod sensus ob-
 vius intelligendus sit in ordine ad for-
 mulam Alexandri VII. cui subscriben-
 tes expresse profitentur, se quinque
 pro-

propositiones damnare in sensu Jan-
senii, atque ab eo intento.

Sæc. XVII.
A. C. 1694.

Cum autem idem Hennebelus in
sua epistola die vigesima septima Fe-
bruarii ad Mechliniensem Archiepisco-
pum falsa interpretatione S. Con-
gregationis decretum die vigesima
octava Januarii editum depravasset,
hinc coram S. Congregatione die de-
cima quarta Septembris sequentem de-
clarationem facere iussus est: „Ego
„Joannes Libertus Hennebel ex parte
„Sacrae Congregationis S. Officii pa-
„terne admonitus, Epistolam quam 27.
„Mensis Februarii proxime elapsi ad
„Reverendiss. D. Archiepiscopum Mech-
„liniensem scripsi, eidem Sacrae Con-
„gregationi multum displicuisse, ut-
„pote quam Eminentissimi Patres De-
„creto Apostolico die sexta ejusdem
„Mensis emanato contrariam esse judi-
„caverunt: declaro per praesentes, quod
„huic Sacrae Congregationis de epistola
„mea Judicio per omnia me submitto,
„improbans, quidquid Eminentissimi
„Patres in praefata epistola mea im-
„probandum censuerunt. Epistolam
„vero ipsam scripsisse multum doleo;
„neque me imposterum simile quid fa-
„cturum, sed Decretum Apostolicum,
„praescriptumque in eo silentium invio-
„labiliter observaturum promitto, hoc

N 2

„unum

Sæc. XVII. „unum impræsentiarum Eminentiffi-
 A. C. 1694. „mos Dominos rogans humillime, ut
 „mihi culpam ingenue agnoscenti, ac
 „emendare spondenti, pro sua benigni-
 „tate, ac paterna pietate ignoscere,
 „& veniam dare dignentur.„

§. LXII.

*Innocentii XII. Pontificis literæ ad
 Archiepiscopum, aliosque Belgii
 Episcopos.*

Hasce Novatorum artes, dolosque,
 quibus Pontificis decreta, ac for-
 mulæ subscriptionem eluserant, sensum-
 que novæ Constitutionis perverterant,
 ægerrime ferebant Belgii Episcopi;
 unde inter eos Antverpiensis, Brugen-
 sis, Ruremundanus & Gandavensis Epi-
 scopi hanc Mechliniensis Archiepiscopi
 formulam subscribi, ab omnibus Eccle-
 siasticis petebant: *Ego N. Constitutioni
 Apostolicæ Innocentii X. datæ die 31. Maij
 1653. & Constitutioni Alexandri VII.
 Datæ 16. Octobris 1656. summorum Pon-
 tificum, me subjicio, & quinque proposi-
 tiones ex Cornelii Jansenii libro, cui no-
 men Augustinus, excerptas, & in sensu ab
 eodem Autore intento, prout illas per dictas
 Constitutiones sedem Apostolica damnavit,
 sincero animo rejicio, ac damno, & ita
 juro,*